

5.4.2022

Helsingin kaupunginmuseon lausunto kiinteästä muinaisjäänöksestä kiinteistössä 91-45-299-8, Helsinki, Vartiokylä

HEL 2022-001378 T 10 04 01

Kimmo Juhani Jävensivu ja Elina Jävensivu ovat pyytäneet poikkeamista Helsingin Vartiokylässä sijaitsevalle kiinteistölle 91-45-299-8 osoitteessa Sormuspolku 21. Poikkeaminen on pyydetty tonttitehokkuuden korottamiseksi, kaupunkirakenteen tiivistämiseksi ja tarkoituksenmukaisen pientalon rakentamiseksi hallinta-alueelle B sekä rakennusoikeuden ylittämiseksi yli 250 mm paksun ulkoseinän osalta 5 m². Tontilla sijaitsee osa muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamasta kiinteästä muinaisjäänöksestä Tukikohta V:13 Vartioharju (tunnus muinaisjäänösrekisterissä 1000011346), joka on ensimmäisen maailmansodan aikainen puolustusvarustus. Tontilla on 28.6.1991 voimaan tullut asemakaava nro 9881. Helsingin kaupunginmuseo lausuu asiasta arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Kiinteän muinaisjäänöksen maastokatselmus

Kiinteistöllä järjestettiin 4.4.2022 maastokatselmus, johon osallistuivat maanomistaja Kimmo Juhani Jävensivu ja Helsingin kaupunginmuseon tutkija John Lagerstedt. Kiinteistön pohjoispuolella, Linnanherran puistossa sijaitsee ensimmäisen maailmansodan aikana koko pääkaupunkiseutua kiertäneen Viaporin linnoituksen maarintaman tukikohdan nro V puolustusasema nro 13. Kohteessa on maahan kaivettuja ja osin kallioon louhittuja taistelu- ja yhdyshautoja, kaksi betonista suojahuonetta ja yksi betoninen tunnistamaton rakenne sekä 14 maahan kaivettua keskeneräistä kuoppaa.

Helsingin kaupungin Rakennusviraston 1996 teettämän inventoinnin perusteella puolustusaseman eteläosassa sijainnut yhdyshauta on kulkenut edellä mainitun kiinteistön pohjoisnurkan kohdalta noin 12 metrin matkalla. Yhdyshautaan oli sijoitettu maakellari, joka oli Jävensivun mukaan rakennettu lämpöharkoista ja varustettu noin 10–15 cm paksulla betonikatolla. Kellari purettiin 2021. Rakennusmateriaalien ja katon paksuuden perusteella ei ole ollut kyse ensimmäisen maailmansodan aikaisesta suojahuoneesta. Tontin pohjoisnurkassa olevan yhdyshaudan kohdalla oli ollut vuosikymmeniä sitten perustettu kaatopaikka,

5.4.2022

joka oli raivattu pois 2021. Järvensivu näytti raivauksesta videon. Paikka oli raivauksen jälkeen tasattu tontilta löytyneillä kivillä ja maaineksilla. Linnoitetta ei oltu merkitty tontin kohdalle vuoden 1991 asemakaavassa, koska se on ollut jo tuolloin täynnä jätteitä ja näkymättömissä.

Tontin koillislaidalla, kiinteistön ulkopuolella on maahan kaivettua yhdyshautaa, jonka syvyys on noin 1,5 m ja leveys yläosastaan noin kaksi metriä. Maastokatselmuksen yhteydessä ei haudan reunoilla havaittu metallilankoja, joita olisi käytetty puisten tukirakenteiden ankkuroimiseen haudan seinämille. Hauta on jatkunut kiinteistön pohjoisosaan erittäin todennäköisesti rakenteeltaan samanlaisena. Maarakenteisesta, myöhemmin täytetystä yhdyshaudasta on tuskin jäänyt merkittäviä rakenteita maan alle. Kiinteistön alueelta ei katselmuksessa havaittu muita linnoitteita.

Helsingin kaupunginmuseon kanta

Kiinteistön koillisrajan ulkopuolella olevan kiinteän muinaisjäännöksen suoja-alue on muinasmuistolain 5. §:n mukaisesti kaksi metriä yhdyshaudan näkyvästä yläreunasta mitattuna. Koska kiinteistön pohjoiskulmassa oleva maahan kaivettu yhdyshaudan 12 metriä pitkä osio on tuhoutunut kaatopaikkakäytön yhteydessä eikä kiinteistön alueelta havaittu muita historiallisia rakenteita, katsoo Helsingin kaupunginmuseo ettei kiinteistöön 91-45-299-8 enää kohdistu muita muinasmuistolain määrittämiä rajoituksia, kuin edellä mainittu kahden metrin suoja-alue.

Lisätiedot

John Lagerstedt, tutkija, puhelin: 310 28328
john.lagerstedt(a)hel.fi

Johanna Björkman
ts. kulttuuriympäristöpäällikkö

Tiedoksi

Museovirasto